

MODÜL 9

GERÇEĞİ BİLDİREN TÜMLEÇLER / FACTUAL CLAUSES

İçindekiler / Contents

	sayfa
Bölüm 1. -DİK/-(y)EcEK : özne tümleçleri / <i>subject clauses</i>	1
Bölüm 2. -DİK/-(y)EcEK : nesne tümleçleri / <i>object clauses</i>	3
Bölüm 3. Adsl yüklemeler / <i>Non-verbal predicates</i>	7
Bölüm 4. Dolaylı sorular / <i>Indirect questions</i>	10
Bölüm 5. DİYE	14
Bölüm 6. Karışık alıştırmalar / <i>Mixed exercises</i>	16

BÖLÜM 1: **-DİK /-(y)EcEK**: özne tümleçleri / *subject clauses*

ÖRNEK KONUŞMA

Cemil : Gazetede petrol fiyatlarının yine artacağı yazılı.

Özcan : Tüh! Yine her şeye zam gelecek.

Cemil : Sanmıyorum. Dün televizyonda hükümetin bu yıl sonuna kadar hiçbir şeye zam yapmayacağı bildirildi.

Özcan : Umarım doğrudur.

ÖRNEK CÜMLELER

- Geçen yıl enflasyonun %11 oranında arttığı açıklandı.
- Semihlerin bu akşam artık uğrayamayacakları kesin.
- Bütün bu yemekleri senin yaptığın doğru mu?
- Sizin bugün bir toplantıya gitmeniz gerektiği hiç aklıma gelmemişti.

ALİŞTIRMALAR

- A. Bir ülkenin hükümetinde büyük bir rüşvet skandalı olmuş. Haberlerde skandal ile ilgili verilen bilgiler aşağıda yazılı. Bu bilgileri “**-DİK/-(y)EcEK söyleniyor / bildirildi/açıklandı**” gibi kalıplar kullanarak aktarın.

There has been a big embezzlement scandal in the government of a country. The information about the scandal that was provided in the media is provided below. Report this information using the forms “-DİK/-(y)EcEK / söyleniyor/bildirildi/açıklandı.”

Örnek:

Birkaç bakanın ismi rüşvet olaylarına karışmış.
Birkaç bakanın isminin rüşvet olaylarına karıştığı söyleniyor.

1. Bir bakan istifa etmiş.
2. Başbakan da belki istifaya zorlanacakmış.
3. İki milletvekili yurtdışına kaçmış.
4. Televizyonda akşam saat onda skandal ile ilgili özel yayın yapılacaktı.
5. Bu özel yayında başbakan da bir açıklama yapacaktı.

- B.** Hülya oldukça kararsız bir insan. Hülya'nın bazı arkadaşları hakkında söylediklerini okuyun ve "-DİK" ya da "-(y)EcEK" kalıplarından birini kullanarak Hülya'nın söyledikleri hakkında yaptığı yorumları ekleyin.

Hülya is quite a pessimistic person. Read the statements Hülya makes about some of her friends and add the comments Hülya makes about each statement using either "-DİK" or -(y)EcEK .

Örnek:

"Suzan ile Selda partime gelmeyecekler." (beni hiç şaşırtmıyor)
"(Suzan ile Selda'nın) partime gelmeyecekleri beni hiç şaşırtmıyor."

1. Akın bana bu akşam yemek alamayacak. (belliydi)
2. Mine matematik hocasının bugün derste anlattıklarını hiç anlamamış. (şaşırtıcı değil)
3. Ayşe bugün yine otobüsünü kaçırmış. (bekleniyordu)
4. Sen bu işi hafta sonuna kadar bitirmeyeceksin. (kesin)
5. Ayhan hiç sözünü tutmaz. (doğru)

BÖLÜM 2: -DIK/-(y)EcEK: nesne tümleçleri / object clauses**ÖRNEK KONUŞMA**

Mustafa: Nesrin tatilinizin çok iyi geçtiğini söyledi.

Fahri : Evet. Uzun zamandır bu kadar dinlendiğimi ve eğlendiğimi hatırlamıyorum.

Mustafa: Çok sevindim. İkinizin de böyle bir tatile ihtiyacı vardı.

Fahri : Doğru. Önümüzdeki aylarda o kadar çok işimiz olacak ki, bir daha kolay kolay izine çıkabileceğimizi sanmıyorum.

Mustafa: Hayat böyle işte. Bir şey daha söyleyecektim Fahri, Cumartesi akşamı doğum günü partim olacak. Geleceğinizi umarım.

Fahri : Ben herhalde gelirim de, Ayşe'nin gelebileceğini pek sanmıyorum. Güher ile Süher Pekinel kardeşlerin konser vereceklerini duymuş da, oraya gitmek istiyor Cumartesi akşamı.

ÖRNEK CÜMLELER

1. Gözlüğümü çantama koyduğuma eminim ama bir türlü bulamıyorum.
2. Tarih kitabımı bana vermediğini çok iyi hatırlıyorum, yarın getireceğini söylemiştin.
3. Çocukların bahçede top oynadıklarını biliyor muydunuz?
4. Çamaşır makinesini çalıştıramadığını görüyorum, sana yardım edeyim mi?
5. Hayri'nin bu hafta sonu bizimle pikniğe geleceğine çok sevindim.

ALİŞTIRMALAR

- A.** Hasan ile Necmi ortak arkadaşları olan Orhan hakkında konuşuyorlar. Hasan Necmi'ye Orhan ile ilgili son bilgileri aktarıyor. Orhan'la ilgili bilgileri okuyun ve Hasan'ın neler dediğini bulun.

Hasan and Necmi are talking about their common friend Orhan. Hasan is giving Necmi the latest information he has about Orhan. Read the information concerning Orhan and find out what Hasan says.

Necmi : Orhan'dan hiç haberin var mı?

Hasan : Evet. ...

Örnek:

Okuldan sonra İstanbul'a taşınmış. (söylemek)

Hasan : *(Orhan) Okuldan sonra İstanbul'a taşındığını söyledi.*

Evde çalışıyormuş. (duymak)

Hasan : *(Orhan'ın) Evde çalıştığını duydum.*

1. Orada kitap yazıyor. (duymak)
2. Beş sene önce evlendi. (bilmek)
3. İki kızı oldu. (yazmak)
4. Geçen kış bir edebiyat ödülü aldı. (duymak)
5. Şimdi bir piyes üstünde çalışıyor. (sanmak)
6. Eski arkadaşlarını çok özlemiş. (söylemek)

B. Eskiden insanlar bugün doğru olmadığını bildiğimiz birçok şeye inanıyorlardı. Örneği okuyun ve benzer cümleler yapın.

In earlier times people used to believe in many things which are known to be wrong today. Read the example and form similar sentences.

Örnek:

a) "Güneş dünyanın etrafında dönüyor." (sanmak)

Eskiden insanlar güneşin dünyanın etrafında döndüğünü sanıyorlardı.

b) "Tanrı ağlayınca yağmur oluyor." (inanmak)

Eskiden Tanrı ağlayınca yağmur olduğuna inanıyorlardı.

1. Dünya bir tepsi gibi düz. (düşünmek)
2. Dünya bir kaplumbağanın sırtında duruyor. (sanmak)
3. Kaplumbağa yürüdükçe depremler oluyor. (düşünmek)
4. Gök Tanrısı bize kızdığı zaman gökten şimşekler atıyor. (söylemek)
5. Yer Tanrısı bize kızınca volkanlar patlıyor. (inanmak)
6. Bulutların üstünde melekler yaşıyor. (sanmak)
7. Gökkuşağının altından geçen insanlar çok mutlu olurlar. (düşünmek)
8. Kötü ruhlar hastalık getiriyor. (söylemek)

- Ç. Mustafa Bey gelecek sene emekli olacak. Şimdi emekli olduktan sonra neler yapacağını anlatıyor. Aktarın.

Mustafa Bey will retire next year. Now he is describing the things he is going to do after he retires. Change his direct speech into reported speech.

Örnek:

"Deniz kenarında ev alacağım."

Emekli olduktan sonra deniz kenarında ev alacağını söylüyor.

1. Bahçemde meyve, sebze yetiştireceğim.
2. Öğleden sonraları bir saat uyuyacağım.
3. Senede bir ay karımla seyahat edeceğiz.
4. Resim yapmaya başlayacağım.
5. Arkadaşlarımla balık avlamaya gideceğim.
6. Torunlarımla oynayacağım.

- D. Aşağıdaki düşüncelere siz de katılıyor musunuz? Cümlelerinizde **inanmak, düşünmek, emin olmak, sanmak, ümit etmek** fiillerini kullanarak fikrinizi belirtin.

*Do you also agree with the ideas that are mentioned below? Express your opinion by using the verbs **inanmak, düşünmek, emin olmak, sanmak, ümit etmek** in your sentences.*

Örnek:

Dünya tekrar bir buzul çağına girecek.

*"Dünyanın tekrar bir buzul çağına gireceğine kesinlikle inanmıyorum."
gireceğini pek sanmıyorum."
gireceğinden pek emin değilim." vs.*

1. İnsanlar artık hiç savaşmayacak.
2. Dünyada hiç açlık kalmayacak.
3. Çok yakında kanserin çaresi bulunacak.
4. Bilgisayarların kullanımı daha da kolaylaşacak.
5. Ayda yerleşim kolonileri kurulacak.
6. Güneş enerjisi ile çalışan arabaların toplu üretimine başlanacak.

- E. Pelin'in annesi ve babası çok meşgul insanlar. Pelin'e pek vakit ayıramıyorlar. Pelin'in annesinin Pelin'e neler söylediklerini bulmak için aşağıdaki bilgileri kullanarak örneklerine benzer cümleler kurun.

Pelin's parents are very busy people and they can barely spend any time with their daughter. Form sentences using the information provided below to find out what Pelin's mother is telling Pelin.

Örnek:

Seni bugün dışıye götürebilmek (ben) - sanmamak
"Seni bugün dışıye götürebileceğimi sanmıyorum."

1. yarın akşam senin müsamerene gelebilmek (biz) - emin olmamak
2. seninle alışverişe çıkabilmek (ben) - sanmamak
3. bu akşam saat ondan önce evde olabilmek (biz) - tahmin etmemek
4. senin teybini tamir ettirebilmek (ben) - sanmamak
5. bu yıl Kaş'a gitmek (biz) - emin olmamak
6. sana bu haftasonu bisiklet alabilmek (biz) - sanmamak
7. kuzenlerinin bizimle birlikte lunaparka gelebilmek - tahmin etmemek
8. seneye hep beraber yurtdışına çıkabilmek (biz) - emin olmamak
9. sana bu kış bilgisayar alacak kadar paramız olmak - kuşkulu olmak
10. babanın bu hafta sonu pek vakti olmak - sanmamak

- F. Pelin annesinin söylediklerini şimdi bir arkadaşına anlatıyor. Yukarıda kurduğunuz cümleleri "**-mİş**" ekini kullanarak Pelin'in bakış açısına göre değiştirin.

*Pelin is now telling a friend the things her mother said to her. Find out what Pelin is saying by changing the sentences you formed in the previous exercise using the "**-mİş**" ending.*

Örnek:

Seni bugün dışıye götürebileceğimi sanmıyorum.
"Beni bugün dışıye götürebileceğini sanmıyormuş."

BÖLÜM 3: Adsıl yüklemeler / Non-verbal predicates**ÖRNEK KONUŞMA**

Banu : Canan, iyi olduğuna emin misin? Yüzün kireç gibi.

Canan : İyiyim, sağol. Sabah kahvaltı etmedim. Herhalde onun için biraz başım döndü.

Banu : Hiç olur mu? Bir daha böyle yapmayacağına söz ver.

Canan : Peki, bundan sonra daha dikkatli olacağıma söz veriyorum.

ÖRNEK CÜMLELER

1. Havuç yemenin çok yararlı olduğu biliniyor.
2. Senin eşinin doktor olduğunu bilmiyordum, mühendis olduğunu sanıyordum.
3. Ahmet çok akıllı bir çocuk. İleride çok başarılı olacağına eminim.
4. Bu ara parayı altına yatırmanın iyi olmayacağını düşünüyorum.
5. Saat on birde evde olabileceğimizi sanmıyorum. Herhalde on ikiyi bulur.
6. Kardeşinin on beş yaşında olduğuna çok şaşırđım. Son gördüğümde bebekti.
7. Bu şehirde ilginç bir arkeoloji müzesi olduğunu yeni öğrendik.
8. Bende hiç para olmadığını bilmiyor muydunuz?

ALİŞTIRMALAR

- A. Aysun bir arkadaşına yeni tanıştığı erkek arkadaşını anlatıyor. Neler dediğini örneklere bakarak aktarın.

Aysun is telling her friend about her new boyfriend. Look at the examples and put what she says into reported speech.

Örnek:

- a) "Çok yakışıklı."
Çok yakışıklı olduğunu söyledi.
- b) "Benden beş yaş büyük."
Kendisinden beş yaş büyük olduğunu anlattı.

1. Çok uzun boylu.
2. Kıvrık saçlı.
3. Benden daha sakın bir insan.
4. Çok iyi bir üniversiteden mezun.
5. Bir ithalat ihracat şirketinin genel müdürü.
6. Anne ve babası çok iyi insanlar.
7. Çok sevimli kardeşleri var.
8. Birbirimize aşığız.

- B.** Arkadaşınız yeni bir şehre taşındı. Şimdi size o şehre niçin taşındıklarını anlatıyor. Neler dediğini bulun.

Your friend moved to a new town. Now s/he is telling you why they moved to this town. Find out what s/he said.

Örnek:

Çok ciddi ve çalışkan bir belediyesi var.

"Çok ciddi ve çalışkan bir belediyesi

olduğunu duyduk."

olduğuna inanıyoruz."

olduğu anlatılıyor."

Fazla yapılaşma

olmadığı söyleniyor." vb.

1. Güzel ve ucuz evler var. (inanmak)
2. Trafik problemi yok. (duymak)
3. Hava kirliliği yok. (söylenmek)
4. Çok iş olanağı var. (tahmin etmek)
5. Her mahallede büyük bir park var. (görmek)
6. Bakımsız ev yok. (sanmak)
7. Halkı sevimli ve canayakın. (anlatılmak)
8. Birçok kültürel faaliyet var. (söylemek)

- C.** Murat'ın Türkçe dersi için bir kompozisyon yazması gerekiyor. Kompozisyonunda yazmak istediği detayları önceden not etmiş. Murat'a ödevini yapmasında yardımcı olabilir misiniz? Satırlardaki bilgileri örnektine benzer şekilde birleştirerek cümleler kurun (yazılı olan tüm ayrıntıların kullanılması gerekli değil). Altı çizili olan fiilleri kurduğunuz cümlelerin mastarları olarak kullanın.

Murat has to write an essay for his Turkish class. He has taken notes on the details that he wants to write about in the essay. Can you help Murat do his homework? Look at the example and form similar sentences by connecting the information provided (you do not have to use all the details that are provided). Use the underlined verbs as the main verbs of your sentences.

Örnek:

1. Fethi evdeydi. Çok şaşırmıştım.

Fethi'nin evde olduğuna çok şaşırmıştım.

2. Çünkü saat on buçuktu ve bu saatte normalde okulda olurdu. Bunu biliyordum.
3. Hasta olabilirdi ama hiç aklıma gelmemişti o an.
4. Sonra hatırladım. Üç gün önce ikimiz sahilde dolaşmıştık.
5. Hava bayağı serin ve rüzgarlıydı. Hatırladım.
6. Fethi'nin gömleği de oldukça inceydi ve üşüyordu. Aklıma geldi.
7. Çok şaşırmıştık. Fethilerin evlerine döndüğümüzde saat sekizdi.
8. Evde kimse yoktu. Buna sevinmiştik.
9. Fethi'nin, annesi ve babası işteydiler. Bunu söylemişti.
10. Annesinin ve babasının bir kırtasiye dükkanı var. Bunu anlattı.
11. İyi hatırlıyorum. Fethi o akşam hiç iyi değildi, biz de çay pişirmiştik.
12. Ben de bir süre sonra evime dönmüştüm. Bunu iyi biliyorum.
13. Fethi o gece hastalanmıştı. Anladım.

BÖLÜM 4: Dolaylı Sorular / Indirect questions**ÖRNEK KONUŞMA**

Hale : Bu ne güzel bir kazak. Yoksa sen mi ördün?

Gül : Evet, oğluma yılbaşı hediyesi olarak ördüm.

Hale : Çok beğeneceğine eminim.

Gül : Beğenip beğenmeyeceğini **bilmiyorum** ama ihtiyacı olduğuna eminim.

Hale : **Nasıl ördüğünü** bana da gösterebilir misin? Belki ben de oğluma bir tane örerim.

ÖRNEK CÜMLELER

1. Sınıfımı geçip geçmediğime emin olmadan tatile çıkmak **istemedim**.
2. Dün akşamki toplantıda **neler olduğunu anlatabilir misin?**
3. Arkadaşımın evde olup olmadığını henüz **öğrenemedim**.
4. Bilgisayarların **nasıl çalıştığını hiç anlamıyorum**.
5. Müdür, bu akşam **saat kaç kadar** işte kalabileceğimi kendisine bildirmemi **istedi**.

ALİŞTIRMALAR

- A. Ayşe bir kaza geçirip bayıldı. Hastanede uyandığında hiçbir şey hatırlamıyordu ve aşağıdaki soruları sordu. Bu soruları o sırada not eden bir hemşire daha sonra bunları bir doktora aktardı. Soruları nasıl aktardığını siz bulun.

Ayşe had an accident, and she fainted. When she woke up in the hospital she could not remember anything and asked the questions below. A nurse wrote down these questions, and later reported these to a doctor. Find how she reported Ayşe's questions.

Örnek:

Ayşe : Kimim?

Hemşire : **Kim olduğunu sordu / bilmek istiyor / merak ediyor / bilmiyor.**

1. Neredeyim?	4. Siz kimsiniz? (Benim kim)
2. Ne oldu?	5. Neden başım ağrıyor (Başının niçin.....)
3. Niçin buradayım?	6. Saat kaç? (Saatin kaç)

- B.** Zeynep Hanım evdeki hizmetçisine telefon edip bazı şeyler soruyor. Siz bu soruları duyamıyorsunuz ama hizmetçinin cevaplarını duyabiliyorsunuz. Bu cevaplara bakarak Zeynep Hanım'ın sorularını aktarın.

Zeynep Hanım is calling her maid on the phone to ask her some questions. You don't hear the questions but you hear the answers given by the maid. Report the questions Zeynep Hanım asked by looking at the answers provided by the maid.

Örnek:

Evet, yemekleri yaptım.

Yemekleri yapıp yapmadığını sordu / öğrenmek istedi / merak etti / bilmek istedi.

1. Hayır, camları temizlemedim.
2. Evet, yerleri sildim.
3. Hayır, hiç mektup yok.
4. Hayır, çocuklar henüz eve gelmediler.
5. Evet, evde ekmek var.
6. Evet, salon toplu.
7. Hayır, henüz yemek yemedim.
8. Hayır, gelecek hafta gelmeyeceğim.
9. Hayır, bana verdiğiniz para yeterli değil.
10. Evet, bu işten bıktım.

- C.** Polis geçen hafta bir casus yakaladı ve üç gün boyunca onu sorguya çekti. Casus şimdi avukatına polislerin ona neler sorduğunu aktarıyor. Örneğe bakarak polislerin aslında neler dediğini bulun.

The police caught a spy last week and interrogated him for three days. The spy is now reporting to his lawyer the questions that the police asked him. Look at the example and find out what the police actually said.

Örnek:

- a) Geçen sene Ağustos ayında nerede olduğumu sordular.
Geçen sene Ağustos ayında neredeydin?
- b) Sami Yaşar adlı şahısla görüşüp görüşmediğimi sordular.
Sami Yaşar adlı şahısla görüştün mü?

1. Kim için çalıştığımı öğrenmek istediler.
2. Mesajları nasıl yolladığımı anlatmamı istediler.
3. Telsiz kullanıp kullanmadığımı sordular.
4. Bu iş için ne kadar para aldığımı merak ediyordular.
5. Parayı hangi bankaya yatırdığımı bilmek istediler.
6. Bu işi niçin yaptığımı anlamaya çalıştılar.
7. Askeri bilgi yollayıp yollamadığımı sordular.
8. Cebimdeki mektubun kimden geldiğini söylememi istediler.
9. Yardımcım olup olmadığını sordular.
10. Karşı tarafın benden tekrar ne zaman haber beklediğini öğrenmek istediler.

- Ç. Bir kütüphanenin okuyucu hizmetleri bölümü hangi konuda olursa olsun, sorusu olan herkese yardım etmeye çalışmaktadır. Aşağıda onlara gelen soruların bazıları bulunmaktadır. Örneğe bakarak bu soruları aktarın.

The Customer Service Department of a library is trying to assist everyone who has a question, regardless of the topic. The following is a list of some of the questions they have been receiving. Look at the example and report what these questions are.

Örnek:

Atatürk kimdir? Öğrenmek istiyorum.
Atatürk'ün kim olduğunu öğrenmek istiyor(lar).

Güney kutbunda kimse yaşıyor mu? Söyler misiniz?
Güney kutbunda kimsenin yaşayıp yaşamadığını söylemelerini istiyor(lar).

1. Kamçatka nerededir? Söyler misiniz?
2. Dondurma nasıl yapılır? Tarif eder misiniz?
3. İspanya'da hala kral var mı? Öğrenmek istiyorum.
4. Eskimolarla ilgili kitaplar hangi raftadır? Söyler misiniz?
5. Elizabeth Taylor en son kiminle evlendi? Öğrenmek istiyorum.
6. Radyum ne zaman keşfedildi? Merak ediyorum.
7. Obua nasıl bir enstrüman? Bilmek istiyorum.
8. Uzaya hiç kadın astronot gitti mi? Söyler misiniz?
9. Ayda hiç demir var mı? Bilmek istiyorum.
10. Dinazorlar ne zaman yaşadı? Merak ediyorum.

- D. Suat, arkadaşı Uğur ile telefonda konuşuyor. Uğur biraz dağınık ve unutkan olduğu için Suat'tan birçok şey öğrenmek istiyor. Uğur ile Suat'ın arasındaki konuşmayı okuyun ve örneklerdeki gibi Suat'ın cevaplarını dolaylı sorular kullanarak tamamlayın. Sonra konuşmaya başka soru ve cevaplar da ekleyin.

Suat is talking to his friend Uğur on the phone. Uğur has a lot of questions to ask Suat because he is an unorganized and forgetful person. Read the conversation between Suat and Uğur, and complete Suat's answers using indirect questions as in the example. Then add some more questions and answers to the conversation.

Uğur: Bugün bana gelecek misin?

Suat: **Gelip gelmeyeceğime** henüz karar vermedim. İşlerimi bitirebilirsem gelirim.

Uğur: Nilüfer'e telefon etmem lazım ama numarasını kaybettim. Sende var mı acaba?

Suat: Bende _____ bilmiyorum, bakmam lazım.

Uğur: Cumartesi günü kime davetliyiz, biliyor musun?

Suat: Hayır, kime **davetli olduğumuzu** nasıl bileyim?

Uğur: Neyse, sonra anlatırım. Yarın fizik dersine kitapta hangi sayfaları okumamız gerekiyor?

Suat: Sen hangi _____ neden hiç defterine yazmıyorsun?

Uğur: Peki, önümüzdeki hafta matematik sınavımız olacak mı?

Suat: Matematik sınavımız _____ bilmiyorum ama kimya sınavımız olacak, bunu kesin olarak biliyorum.

Uğur: Yarın okuldan sonra futbol oynasak mı acaba? Yarın hava nasıl olacak biliyor musun?

Suat: Hayır, nasıl _____ bilmiyorum.

BÖLÜM 5: diye

ÖRNEK KONUŞMA

Feride : Bu hafta sonu Heybeliada'ya yüzmeye gidelim mi?

Nejdet : Güzel olurdu ama gazetede Cumartesi Pazar hava yağışlı olacak **diye yazılı**.

Feride : Hayret, ben ise radyoda güneşli ve sıcak olacak **diye duydum**.

ÖRNEK CÜMLELER

1. Yarın kar yağacak **diye duydum.**
2. Amazondaki ağaçlar kesiliyor **diye üzüyorum.**
3. Arkadaşıma yardım edebilirim **diye ümit ediyordum** ama olmadı.
4. Erken yatsam iyi olur **diye düşündüm.**

ALİŞTIRMALAR

- A. Listedeki fiilleri ve "**diye**" kalıbını kullanarak boşlukları doldurun.

Fill in the blanks using the verbs listed below together with "diye."

düşünmek, yazılı olmak, sevinmek, söz vermek, önermek, üzülme, öğretmek, hayal kurmak

Örnek:

1. Annem bana ütü yaparken önce yaka ütülenir **diye öğretti.**

2. Yarın gece tiyatroya gidelim _____.
3. Bir türlü para biriktiremiyorum _____.
4. Galiba öğleden sonra yağmur yağacak. Yanıma şemsiye alsam iyi olur _____.
5. Çocuklar okullar erken kapanıyor _____.
6. Gazetede bu yıl sonuna kadar seçimler yapılacak _____.
7. Emekli olunca deniz kenarında ev yaptıracağım _____.
8. Anne ve babası Ali'ye sınıfını geçerse bisiklet alacağız _____.

- B. Necla bir süredir yurtdışında. Arkadaşı Hülya ona mektup yazıp arkadaşlarından ve ülkesinden en son haberleri veriyor. Bu haberleri aşağıdaki kalıpları kullanarak aktarın.

Necla has been living abroad for a while. Her friend Hülya is writing her letters providing her with the latest information about her friends and her country. Report the information using the following expressions:

... diye yazıyor
haber veriyor
duymuş.

Örnek:

Hülya, Cemile üç hafta önce biriyle tanıştı diye yazıyor.

Sevgili Necla,

Kusura bakma, mektubuna çok geç cevap veriyorum ama sen gittiğinden beri o kadar çok şey oldu ki bir türlü mektup yazacak vakit bulamadım. Şimdi hemen sana buradaki son havadisleri vereyim.

Cemile üç hafta önce biriyle tanıştı. Hemen evlenmeye karar vermişler. On beş gün sonra nikahları var. Haydi hayırlısı. Fatma dün telefon edip söyledi, bebek bekliyormuş. Çok sevindim. İkiz olma ihtimali varmış. Belki işi bırakırım diyor. Mehmetlerin İzmir'e tayini çıktı. İki ay sonra taşınıyorlar. Karısı Sevim buradaki arkadaşlarından ayrılacağı için üzülüyormuş ama orada onlara hem daha çok maaş hem de lojman verecekleri için teklife hayır demek istememişler.

Bunların dışında İstanbul'da Marmaray metro inşaatı devam ediyor. Birçok yer trafiğe kapatıldı. Üstelik iki haftadır da sürekli kar yağıyor. Hatta geçen hafta üç gün okulları kapadılar. Ancak bu karın bir yararı var. Barajlar dolmuş. Yazın su sorunu olmayacakmış.

İşte bizden haberler bu kadar. Umarım sizler de iyisinizdir. Hepinizi çok öperim.

Sevgiler,
Hülya

- C. Aşağıdaki gazete haberlerine bakın ve aşağıdaki kalıpları kullanıp cümleler kurun/haberleri aktarın.

Look at the newspaper headlines below and form sentences/report the news using the following verbs.

... diye yazıyor
belirttiler
açımlandı
duydum
söz vermişler vs./etc.

Örnek:

Memur maaşlarına %7,5 zam.

Memur maaşlarına %7,5 zam yapılacak diye açıklandı.

1. Belediye seçimleri Haziran'da.
2. Adapazarı'nda sel. Zarar 18 milyon.
3. Altın fiyatları düştü.
4. Kars-Sarıkamış yolu kapandı.
5. Başbakan, Fransız Cumhurbaşkanı ile görüştü.
6. Bu kış yakıt sorun olmayacak.
7. Üç kuyumcuyu soyan soyguncular yakalandı.
8. Küçük Emine on iki yaşında üniversite öğrencisi.

BÖLÜM 6 : Karışık alıştırmalar / *Mixed exercises*

- A. Aşağıdaki boşluklara "-DİK " ya da "-(y)EcEK" ekini koyun ve gerekiyorsa bunlara doğru hal ekini ekleyip cümleleri tamamlayın. Bazı cümlelerde hem "-DİK" hem de "-(y)EcEK" ekini kullanmak mümkündür.

Fill in the blanks with suffixes "-DİK " or "-(y)EcEK" and complete the sentences by adding the correct case suffix when necessary. It is possible to use both endings in some sentences.

Örnek:

Ali bu akşamki partiye gelemeyeceğini telefon edip haber verdi.

1. Şemsiyemi sinemada unut————— şimdi hatırladım.
2. O kızı daha önce bir yerde gör————— eminim.
3. Her şeyin sonunda düzel————— inanıyorum.
4. Senin üç tane ağabeyin ol————— bilmiyordum.
5. Cemileler'in Milli Piyango'dan 5 milyon lira kazan————— yeni öğrendim.
6. Bu akşam konsere geleme————— emin misiniz?
7. Bir daha hiç sigara içme————— yemin ediyorum.
8. Birden arabanın kapısını açık unut————— farkettim.

9. Torunlarımı iki ay göreme————— üzüyorum.
10. Yarın yağmur yağ————— sanıyorum.
11. Gazetede bu akşam konser ol————— yazmıyor.
12. Bu hafta sonu ablamların bizi ziyarete gel————— çok seviniyorum.
13. Nişanlım bana bir hediye al————— söyledi.
14. Boğaz'daki tanker kazasından kimin sorumlu ol————— henüz bilinmiyor.

- B.** Yavuz Bey Amerika'da öğrenci olan oğlu Cem'den gelen mektubu okuyarak neler dediğini karısı Nermin'e aktarıyor. Örneğe bakarak Yavuz Bey'in neler dediğini yazın.

Yavuz Bey is reading to his wife Nermin a letter that their son Cem, who is a student in the United States, sent. Look at the example and write down what Yavuz Bey is telling his wife.

Örnek:

Cem : Burada bir sürü yeni insanla tanıştım.

Yavuz Bey: *Orada bir sürü yeni insanla*

tanıştığını söylüyor/yazıyor.

tanıştım diye yazıyor/haber veriyor.

1. Derslerime çok çalışıyorum.
2. Haftada iki akşam bir lokantada garsonluk yapıyorum.
3. Annemin ev yemeklerini özleyorum.
4. Ben hiç iyi yemek yapamıyorum.
5. Dönem arasındaki tatilde Disney World'a gittim.
6. Gelecek dönem master tezimi yazmaya başlayacağım.
7. Bu yaz herhalde Türkiye'ye gelemeyeceğim.
8. Yaz tatilinde arkadaşlarla Kaliforniya'ya gideceğiz.
9. Ondan sonra da sınavlara hazırlanmam gerekecek.
10. Gitar dersi almaya başlamak istiyorum.
11. Bana yolladığımız paketi aldım.
12. Ben de size gelecek mektubumda yeni fotoğraflarımı yollayacağım.

C. Siz çocukken neler hayal ederdiniz?
 nelere inanırdınız?
 neler düşünürdünüz?
 nelerden emindiniz?

*When you were a child, what did you dream of?
 believe in?
 think about?
 what were you certain of?*

Örneklere bakın ve benzer cümleler yapın.
Look at the samples and form similar sentences.

Örnek:

*"Ben çocukken bebekleri leyleklerin getirdiğine inanıyordum."
 "Ben çocukken büyüyünce doktor olacağımı hayal ediyordum."
 "Çok zengin olacağıma emindim."
 "Annem ve babamın her şeyi bildiğini düşünüyordum."*

Ç. Aşağıdaki ünlü kişileri ve yaptıkları şeyleri eşleştirip örnektekine benzer cümleler kurun.

Match the famous people and their accomplishments listed below and form sentences similar to the example.

Örnek:

(etken) Arşimed / suya batırılan bir nesne hacmi kadar su taşırır/ farketmek
 Arşimed, suya batırılan bir nesnenin hacmi kadar su taşırdığını farketti.

(edilgen) Bell / duyma özürülere konuşma öğretilabilir / göstermek.
 Bell, duyma özürülere konuşma öğretilibilidiğini gösterdi.

1. Kolomb / Avrupa'dan hep batıya gidilirse Hindistan'a ulaşılır / düşünmek
2. Einstein / küçük bir enerji parçası çok büyük bir enerji yaratabilir / keşfetmek
3. Galile / dünya yuvarlaktır / açıklamak
4. Edison / insan sesi kaydedilip bir fonografta tekrar çalınabilir / keşfetmek
5. Kopernik / dünya güneşin etrafında dönüyor / bulmak
6. Harvey / kan vücutta nasıl dolaşır / göstermek
7. Newton / insanları yeryüzünde tutan şey yer çekimidir / farketti
8. Marie Curie / radyum radyoaktiftir / buldu

- D.** Eğitim Bakanı yılın sonunda yeni yılda eğitim alanında yapılacak olan yenilikler ve değişiklikler hakkında bir konuşma yaptı. Ama, bu değişikliklerin gerçekleştirilip gerçekleştirilemediği ancak yılın sonunda görülebilecek. Bakanın konuşmasını okuyun ve a) ya da b) örneklerine benzer cümleler yapın. Cümlelerinizde aşağıdaki fiilleri kullanabilirsiniz.

As the year came to an end, the Minister of Education gave a speech about the changes and improvements that were to be undertaken in national education during the following year. Yet, whether these improvements will be implemented or not can only be seen at the end of the year. Read the Minister's speech and form sentences similar to either one of the examples a) or b). You can use the following verbs in your sentences:

söylemek, ifade etmek, belirtmek, açıklamak

Örnek:

- a) Bakan bu sene 10 bin yeni okul **açılacağını söyledi/açılacak diye belirtti.**
- b) Bakan bu sene 10 bin yeni okul **açılacağını söyledi/açılacak diye belirtti** ama gerçekten 10 bin yeni okul **açılıp açılmadığını** ancak yılın sonunda göreceğiz.

1. Okulsuz her köye okul açılacak.
2. Öğretmen okullarından yedi bin yeni öğretmen mezun olacak.
3. Yeni mezun öğretmenlerin hepsine iş bulunacak.
4. Öğretmen maaşlarına %10 zam yapılacak.
5. Liselerde önlük mecburiyeti kalkacak.
6. UNICEF kitap için para yardımı yapmayı tasarlıyor.
7. Ortaokul ve liseler kendi ders programlarını kendileri hazırlamaya başlayacaklar.
8. İki yeni üniversite açılacak, dördünün inşaatına başlanacak.
9. Üniversite sınavları kalkacak.

- E.** Çok ünlü ve zengin bir sinema sanatçısının çok meraklı bir hizmetçisi var. Bir gün hizmetçi sanatçının menajeri ile konuştuklarını dinleyip hepsini Haftasonu Gazetesi'ne anlatıyor. Artistin menajerine söyledikleri aşağıda yazılı, hizmetçinin gazetesine bunları nasıl aktardığını siz bulun. Cümlelerinizde aşağıdaki fiilleri kullanabilirsiniz.

A very famous and rich movie star has a very curious maid. One day the maid eavesdrops on the conversation between the star and her manager and reports everything to the entertainment magazine Haftasonu. The conversation between the star and her manager is presented below. Find how the maid reported this conversation to the newspaper. You can use the following verbs in your sentences:

söylemek, duymak, emin olmak, sanmak, öğrenmek, sormak vb./etc.

Örnek:

Bu sene kendinde ve hayatında büyük değişiklikler yapmayı düşündüğünü söylüyor.

"Bu sene kendimde ve hayatımda büyük değişiklikler yapmayı düşünüyorum. Saçımın rengini hiç beğenmiyorum. İlk işim saçımı sarıya boyatmak olacak. Hazır kuaföre gitmişken köpeğim Fifi'nin de tüylerini benim saçlarıma rengine boyatmayı düşünüyorum. Daha sonra burun ameliyatı olmak istiyorum. Bu sene küçük ve kalkık burunlar modaymış. Hemen bir tane yaptırmak istiyorum. Üçüncü kocam Asım'dan artık bıktım. Kendime daha genç ve yakışıklı bir koca bulmaya karar verdim. Nisan'da Avrupa'ya gidip kendime yakışıklı bir kont arayacağım. Geçen sene aldığım Rolls Royce'dan çok memnun kaldım. Bu sene bir tane daha almak istiyorum. Bu sene film çekimlerinden çok yoruldum. Tatilde değişik birşey yapmak istiyorum. Belki Afrika'da safariye çıkarım. Biliyorsun böyle şeylerle uğraşmaktan hiç hoşlanmıyorum. Afrika yolculuğunu benim için ne zamana kadar ayarlayabilirsin? Afrika'ya buradan trenle gidilir mi? Biliyorsun, uçak ile vapur yolculuklarını hiç sevmem. Şimdi gidebilirsin."

- F. Selçuk yakında yurtdışına çıkacak. Pasaport almak için geçenlerde pasaport dairesine gitmiş. Şimdi de orada başına gelenleri bir arkadaşına anlatıyor. Önce memurun daha ne gibi sorular sorabileceğini düşünüp konuşmayı tamamlayın. Sonra Selçuk'un memurla arasında geçen konuşmayı arkadaşına nasıl aktardığını örneğe bakarak bulun.

Selçuk will soon leave the country. He recently visited the passport office to get a new passport. Right now he is talking to his friend about the things that happened at the office. First, complete the conversation by anticipating other questions that the passport officer might be asking. Then, look at the example and find how Selçuk is reporting the incident to his friend.

Örnek:

Memur: Evli misiniz?
"Evli olup olmadığını sordu."

Memur:

Kaç yaşındasınız?

Selçuk:

Yirmi dört yaşındayım.

Memur:

(bağırarak) Kaç yaşındasınız? Elli dört mü?

Selçuk:

Hayır, yirmiii döört.

Memur:

Niçin öyle bağırıyorsunuz? Anladım tabii, yirmi dört.

Peki, doğum yeriniz neresi?

Selçuk:

Amasya.

Memur:

Alaska mı? Çok ilginç vallahi.

Selçuk:(bağırarak) Alaska değil, Amasya.

Memur:

Tamam anladım, Amasra'da doğdunuz.

Peki, burada İstanbul'da mı oturuyorsunuz?